شکارچي

بنویشته-کس: آنتؤن چخؤو

وگردأنه-کس: سهیل حیدري (وگردأن، فارسي نسخه جي)

ظهر هیسه خفاگیته ؤ داغ. آسمان، أبرˇ جي خالي وابه.. بؤخوشته سبزه، یته دل-گیر منظره دأره؛ أخر أني واران دگیره، اي سبزه هنده جان نگیرنه.. بیجار، خاموش ؤ بي-حرکت، عینˇ خودي یته حادثه رفاق نیشته-بي، هیسه.

یته چهل ساله پیلاگور ؤ باریک شؤنه-دار مرکه، یته سورخˇ أرباب‌ي وصله-دار تومان پیرأن ؤ یته پیلاچي چکمه همرأ، بي-شتاب ؤ یواش-یواش، گام وگیت ؤ بیجارگه اشکلانˇ مئنأ رأ هوته پیش شؤ. اونˇ راستˇ رأ جي یته سبزˇ دامان ؤ اونˇ چپˇ رأ جي یته آبي دریا تا افق وأرگئنته نابؤ.. مرکه عرق-بؤگوده دیم، سورخاکته. یته سفیدرنگ شکاري کوتلا، که گویا یته هدیه بؤ اینˇ أربابˇ جي، خو کاس کله سر بنأ دأره. خو چنته‌ٔ که اونˇ مئن یته تلکه‌ٔ دئه شأنه، خو دوشˇ سر درگئنته ؤ نته شلیکˇ ره آماده دولول تفنگ أني دساگیته؛ ؤ خو چوشمانه یته توله‌ٔ بؤدوخته دأره که اینˇ پیش، بوته-زاره هاموشنه. همه-جا ؤ همه-چیزه، سوکوت بگیته.. ظهرˇ داغˇ هوا، جاندارانه، جنب ؤ جوشˇ جي بیگئنته. یک در یک، یته آرام اوخان، گوش رسنه:

-یکور ولأسیچ!

شکارچي جا خؤرنه؛ خو پۆشتˇ سره، نیگا کۆنه ۆ خو أبرؤنه شیکنه؛ یته سي ساله زنکه، داز دساگیته، اینˇ ورجه سبزابۆنه. یته شرم-آلود لبخند، خو لبˇ سر دأره ۆ خو هخسا کۆنه که شکارچي قیافهٔ بۜینه. مرکه، شؤؤنˇ جي دس وگیرنه؛ خو تفنگˇ لولهٔ، تأني همرأ زمینˇ رأ گیرنه ۆ گۆته:

-پلاگۜیأ تؤی؟ ایه'ن چي کۆني؟

-چندته جه أمي روستا زنؤنه'ن، ایجه کارگري کۆنن؛ مرأني اوشانˇ همرأم.. کارگري کۆنیم یگور ولأسیچ

شکارچي زیرلب عینˇ خودي یته گاو، ماع بؤکۆني گۆته:

-که ایجور..

ۆ را دکنه. پلاگیأ أني اینˇ دومبال سر.. بي-صدا ۆ خاموش حدودا بیست قدمئه طی کۆنن. زنکه، خو مهر-دؤبؤ نیگا' شکارچي شؤنه'نˇ حرکتانˇ سرˇ ره دوجنه ۆ گۆته:

-خیلي زمت بؤ تره ندئه بؤم یگور ولأسیچ.. آخرین باري که بدئه بؤم عید زمت بؤ.. او روزؤن مي کۆتۆمˇ ره بومأی ۆ آو مره جي بخأستي.. آها، عید زمت یه تۆکˇپا بومأی مي ورجه ۆ خودا دؤنه

چيته حال ۆ روزي دأشتي.. مست ۆ پاتيل.. مره فاحشاگيتي، بۆكتوۏنی ۆ بيشۏی.. خيلي تي رفاق بنيشتم.. أندي كه مۆ چۆشم-انتظار بئسأم مي چۆشمان سفيدابۆن.. آه، يگۆر ولأسيچ.. يگۆر ولأسيچ، چي وكنه أخر گأيي-گلف مره سر بزني؟..

-آخر بيم تي ور كه چي؟

-ايمه چي! مي ور كاري ندأري اما.. بلأخره خۆنه هيسه ده.. رسيدگي خأنه.. تۆ صاحبخۆنه هيسي.. يگۆر ولأسيچ! پيلاته تلكه شكار بۆگۆده'ی.. يه-پأره بنيش ۆ چۆم بزن..

زنكه گۆنه ۆ ابلهانه خندنه ۆ جيرˇ رأ، يگۆرˇ جۆرˇ ديمه فأندرنه.. وي قياقه جي معلۆمه كه احساسˇ خوش-بختي كۆنه..

مركه، بي-اعتنايي سر گۆنه:

-بنيشم! بد نۆگۆتي..

ايمه دۆ ته فيكا دارˇ مئنأ كه كسنˇ جي چندان فاصله ندأشتن، بنيشت ۆ بۆگۆت:

-ترن بنيش! چره راسه هيسأی؟

پلاگيأ ايپچه اۊوستر، جايي که آفتاب-گير بؤ نيشينه ؤ شرمسار،خۊشحالي سرٚ جي، خۊ کفٚ دسٚ همرأ خۊ متبسم لبٚ سره پۊشأنه. دۊ دئقه، سۊکۊتٚ مئن گۊذرنه. پلاگيأ آهسته گۊنه:

-کاش يه رۊز مي ور بۊمأبي..

يگۊر، خۊ کله سرٚ کۊلا' وگيرنه؛ خۊ پشاني عرقه، خۊ آستينٚ همرأ خۊشکاکۊنه ايمه آهي کشنه ؤ گۊئنه:

-بيم چي وکه؟ مي همأن چي فايده دأره؟.. يکي دۊ ساعت تي ور بنيشم ؤ مي وقت تلفاکۊنم که ترن هوايي وکي؟ مۊ که نؤتۊنم دايم رۊستا مئن بئسم.. مي ديل گيرنه.. خؤر دؤني که مۊ يته پۊر-توقع آدمم.. مي تخت-خاو خأ مرتب بؤبۊن، چأيي براه بؤبۊن.. مۊ وأ حسابي آدمانٚ همرأ بيگذرأنم.. خۊلاصه مي همه-چي وأ مرتب ؤ تميز بؤبۊن ولي رۊستا مئن، يعني تي ور، جۊز دۊده ؤ فقر ده خبري نيه.. بۊخۊدا أخر بؤتۊنم يه رۊز رۊستا مئن دوام بيأرم، مثلا أخر يه رۊز يته قانۊن بنن ؤ مره مجبۊراکۊنن که حتما خأ تي ور بئسم مطمئن بؤبۊ که يا کۊتۊمه، تش زنم يا خؤره سربه-نيست کۊنم. مۊ وچگي جي، نازپرورده زأک بؤم؛ مي دس دننه، کاري گۊده منم.

-ایسه کۆیجه زندگي کۆني، یگۆر ولأسیج؟

-أرباب ایوانویجˇ ورجه، شکارچي هیسم.. اۆنˇ چاشت ۆ شۆمˇ ره پرنده شکار کۆنم ولي هیته مره جي اۆنه خۆش هنه ۆ مره بدأشته..

-خۆجیر شغل ندأري یگۆر ولأسیچ.. اي کاران، دیگرانˇ ره یته سرگرمي هیسه ولي تره ره شغل وکته..

یگۆر خۆ نیگا' آسمانˇ ره دۆجنه ۆ پلأگیأ گبه قطع کۆنه:

-تره ایجۆر چیزان حألي نیه، یته دگر زنکه'ی.. هیچوقت نفهمسي که مۆ چۆجۆر آدمي هیسم ۆ تا أبد أني نخأني فهمس.. تۆ هاویرني که مۆ شرۆر ۆ گۆمرا هیسم ولي اۆشاني که شعۆر دأرن، مره منطقه بهترین تیرانداز دۆنن. أربابان ایجۆر چیزانه فهمنن ۆ مي خبري رۆزنامه مۆن بنویشته'ن. شکارˇ مۆن، مي مۆسۆن شکارچي، دس چرخ نیأنه.. أخر شیمي دهاتي شغلانˇ خۆش ندأرم نوأ فکر بۆکۆني که مۆ نازپرورده هیسم یا تکبر دأرم.. دۆني، هۆ زمت که مۆ زأک بۆم، غیر از سگ ۆ تفنگ، سرگرمي ده ندأشتم. هروقت که تفنگه مره جي هگیتن ماهي-گیري قلابه دشکسم؛ أخر قلابه مره جي هگیته-بي، خۆ

دسانه، كاراگئنته نابؤم.. يه مئنأ أني دكته بؤم أسبˇ مئن.. تا پؤلي مي دس دكت، بازارانه، جيرجؤر گؤدم ؤ أسب جابجا گؤدم؛ ترن دؤني كه رؤستايي جماعت هين كه دكه أسب ؤ شكارˇ مئن، داز ؤ بيله، به-كل ياداكؤنه. آزادي رؤح، أخر آدمي جان دكه ده هيچ جؤر نشأنه اونˇ جي رهايي ياتن. أربابانن هيجؤرن: يكي كه شؤنه آرتيست وكنه يا دكنه يته هنرˇ ديگرˇ مئن، ده اونˇ فاتحه بؤخؤنده حسابه؛ اونˇ جي نه كارمند در هنه، نه ملاک. تؤ، زنكه'ى ؤ اي گبان تره حألي نيه. آدم خأ ايجؤر چيزان بفهمه.

-مؤ فهمنم، يگؤر ولأسيچ

-اگر فهمسي كه ده هندي بؤرمه نؤگؤده نأبي..

پلاگيأ وگردنه ؤ گؤنه:

-مؤ.. مؤ كه بؤرمه دننم.. گؤنا دأره يگؤر ولأسيچ! يه رؤز أني مره بدبختˇ همرأ زندگي بؤكؤني. دوازدأ سال هيسه كه تي زنكه'م ولي يه بار أني ونكته كسنˇ همرأ عشقبازي بؤكؤنيم! مؤ.. مؤ بؤرمه دننم..

يگؤر خؤ بازؤ خارنه ؤ گؤنه:

-عشقبازي.. توخؤسي.. أمي مئنأ که هیچ عشقي مننه دؤبون.. مگر غیرˇ اینه که آمو خألي اسماً مرده ؤ زنئه هیسیم؟ مو تي نظر، وحشي هیسم ؤ تو مي نظر، نفهم. چي گونن: کبوتر با کبوتر، باز با باز.. مو یته آزاد ؤ پور-توقع آدم هیسم ولي تو یته کارگر ؤ گؤلوش-دؤکون آدم که چلˇ مئن وول خؤرني ؤ هیچ وقت أني پوشت راسانؤکوني.. آخر مو کئن تي جوفتم؟

پلاگیأ بورمه-دؤبؤر گونه:

-آخر ناسلامتي آمو مرده ؤ زنئه هیسیم.. شومو مره عقد بؤده دأرین.. یگور ولأسیچ!

-آمو که أمي عقدˇ اختیاره ندأشتیم.. مگر تره یاداشئه؟ تو وأ کنت-سرگی پاولیچˇ ممنون بي ؤ.. خو ممنون بي.. کنت که مره ؤ مي مهارته، شکارˇ مئن، حسادت ورزئه، یک ماه آزگار شراب مره بوخؤرأنئه.. مستˇ آدم أني که وي حال ؤ روز مشخص نیه: نأ خألي براحتي اونه زن هدنن، اونˇ دین أني تونن دگردأنن. کنت اینˇ ره که مره جي انتقام بگیره، هو مؤقع که مست ؤ خراو بؤم مره تي عقد در بیأرد.. یعني شکارچئه، یته کرک-لؤنه تمیزکونˇ عقد!.. تو که دؤنسي مو مستم چره مي عقد در بومأی؟.. تو که برأ نبي، تونسي مخالفت بؤکوني!

دۊرۊسته که کرک-لؤنه تمیزکۊنˇ خؤش به حال هیسه که یته شکارچي عقد در بیه ولي تو تي شعۊر کۊرا بؤشؤ بؤ؟.. خؤ، ایسه این تويي که عذاب کشني ؤ ونگ زني.. کنت خندنه ؤ تو ونگ زني.. تي سره، دیواره بزن..

سۊکۊت حکمفرما بۊنه. سۊ ته وحشي تورینگ، بال-زأدؤبؤر آسمانˇ مئن رأ گۊذر دؤبؤن. یگۊر، اۊشانه چۊم دۊجنه ؤ هندي که نیگا اۊني، تورینگˇ جي، یته نقطه مبدل بۊنه ؤ دۊردۊران، دامانˇ کشˇ مئن، زمینˇ سر نیشینه. ایمه یگۊر، پلاگیأ' فأندرنه ؤ پۊرسنه:

-چۊته گۊذرأني؟

-تابستانان کارگري کۊنم؛ زمستانان أني یته زأک پرورشگا جي هگیرنم ؤ اۊنه شیر هدنم. ماهي صدؤخورده-یي مي دسه گیره.

-که ایجۊر..

هنده سۊکۊت برقرار بۊنه. بیجاري سمتˇ رأ که تازه وأبئن بؤبه، یته خؤش نوا، گۊش رسنه ؤ چندي بعد، قطعابۊنه. هۊا جۊري داغ هیسه که خؤندگريˇ حؤصلهٔ آدمˇ جي گیتن بۊنه. پلاگیأ گۊنه:

-بیشنؤوسه'م آکۊلینا ره تازه خؤنه چاگۊده'ی.

يگۆر، خامۆش هيسئه.

-ايجۆر كه معلومه، شمره اۆنˇ جي خؤش هنه..

يگۆر كش ؤ قؤس شۆنه ؤ آوج هدنه:

-لابد تي سرنوشت هينه! وأ تحمل بؤكۆني اۆنه، يتيم وچه! خؤ، زيادي كل-گب بزأيم، خۆداحافظ.. شأنسر خأ خؤره بؤلتؤ برسأنم..

ورسنه؛ كش ؤ قؤس شۆنه؛ تفنگه، دۆشˇ سر ننه. پلاگيأ أني ورسنه ؤ آهسته پۆرسنه:

-بلأخره كئن هني رۆستا، يگۆر ولأسيچ؟

-مي همأن چي لۆزۆمي دأره؟.. اگر هۆش دؤبۆم هرگز نيأنم؛ أخر أني مست بؤبۆم كه به تي درد نۆخؤرنم. اۆ زمت كه مست كۆنم، عصباني ؤ بدقلق بۆنم.. خؤ، مۆ بۆشؤم.. خداحافظ!

-خداحافظ، يگۆر ولأسيچ!

يگۆر كۆلا' سر ننه، خۆ سگه دۆخؤنه ؤ خۆ راهه ادامه دنه. پلاگيأ هۆيجه هيسنه ؤ اۆنˇ پۆشته، فأندرنه.. اۆنˇ شؤنه'نˇ حركته، ايمه اۆنˇ پس قوۀ، اۆنˇ لسˇ قدمانه. غم ؤ عطۆفتي پۆرمهر، اۆنˇ

چۊشمانه، پۊراکۊنه.. اون˘ نیگا، اون˘ مرکه کشیده اندام˘ ره لغزنه ؤ دسأسینه.. یگۊر که گۊیا اون˘ نیگا'نه گۊیي خۊ پۊشت˘ سر احساس گۊد، شؤؤن˘ جي هیسنه ؤ خۊ پۊشت˘ سره، نیگا کۊنه.. خامۊش هیسئه اما قیافه داد زنه خأنه گبي بزنه. پلاگیأ، یته شرم-دؤبؤ نیگا همرأ پیش شۊنه ؤ ملتمسانه اونه فأندرنه. یگۊر وگردنه ؤ گۊنه:

-وگیر! تي شي!

ؤ یته یک رۊبلي کهنه ؤ پاره-پۊره اسکناس دِنِه اون˘ دس ؤ شتابان دۊرابۊنه. پلاگیأ اسکناسه، بي-اخیار چیکاگیرنه ؤ گۊنه:

-خداحافظ، یگۊر ولأسیچ!

مرکه، اي دراز جاده مئن، که کمربندئه منتهي بؤنابؤ، راه دکنه.. زنکه، رنگ بپرسه ؤ بي-حرکت، خۊدي مجسمه، خۊ جا سر هیسئه ؤ مرکه هر یته قدمانه، خۊ جۊشمان˘ همرأ بلعنه. دس-آخر، مرکه سۊرخ˘ پیرأن، اون˘ سیا شلوار˘ همرأ دراشین-وراشین خؤرنه ؤ اون گام-وگیتنان غیرقابل تشخیص وکنه ؤ سگ ؤ چکمهٔ تمیز دأ نشأنه. خألي اون˘ کۊلا پیدا' که اون أني یگۊر یک در یک دپیچنه راست˘ ره ؤ کۊلا أني اۊ سبزه'ن˘ مئنأ ناپدید بۊنه.

پلاگیأ خق پا پنجه سر بلندابۊنه تا مگر مردئه-یˇ سفید کۊلا' یک بارˇ دیگر بێنه ۏ زیرلب پچ-پچ کۊنه:

-خۊداحافظ، یگۊر ولأسیچ!

پایان

۱۸۸۵